

MA
42.077

GYŐRI LÁSZLÓ

ÉJSZAKAI HÍD

NAPKUT

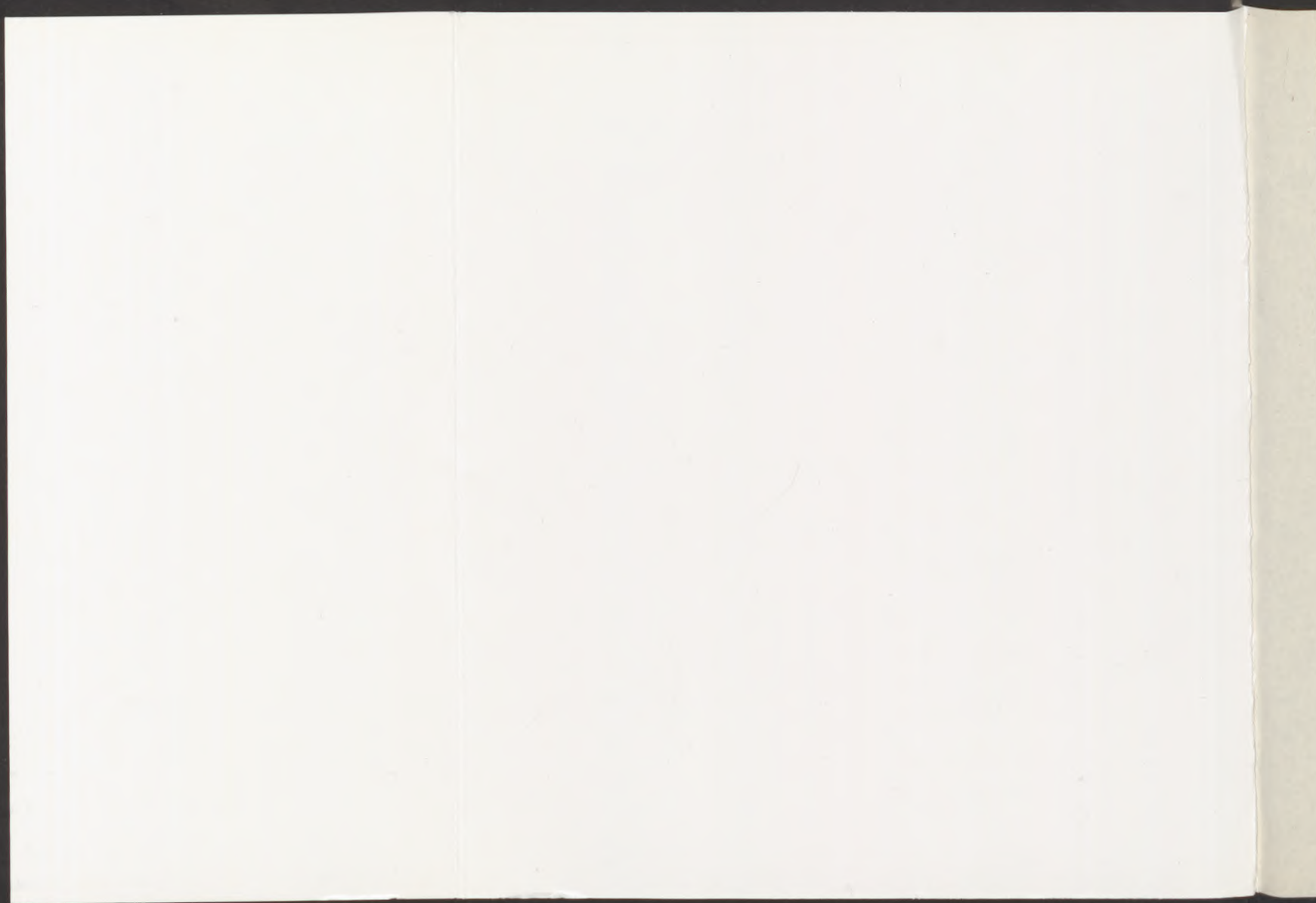
MA
42.077

GYŐRI LÁSZLÓ

ÉJSZAKAI HÍD

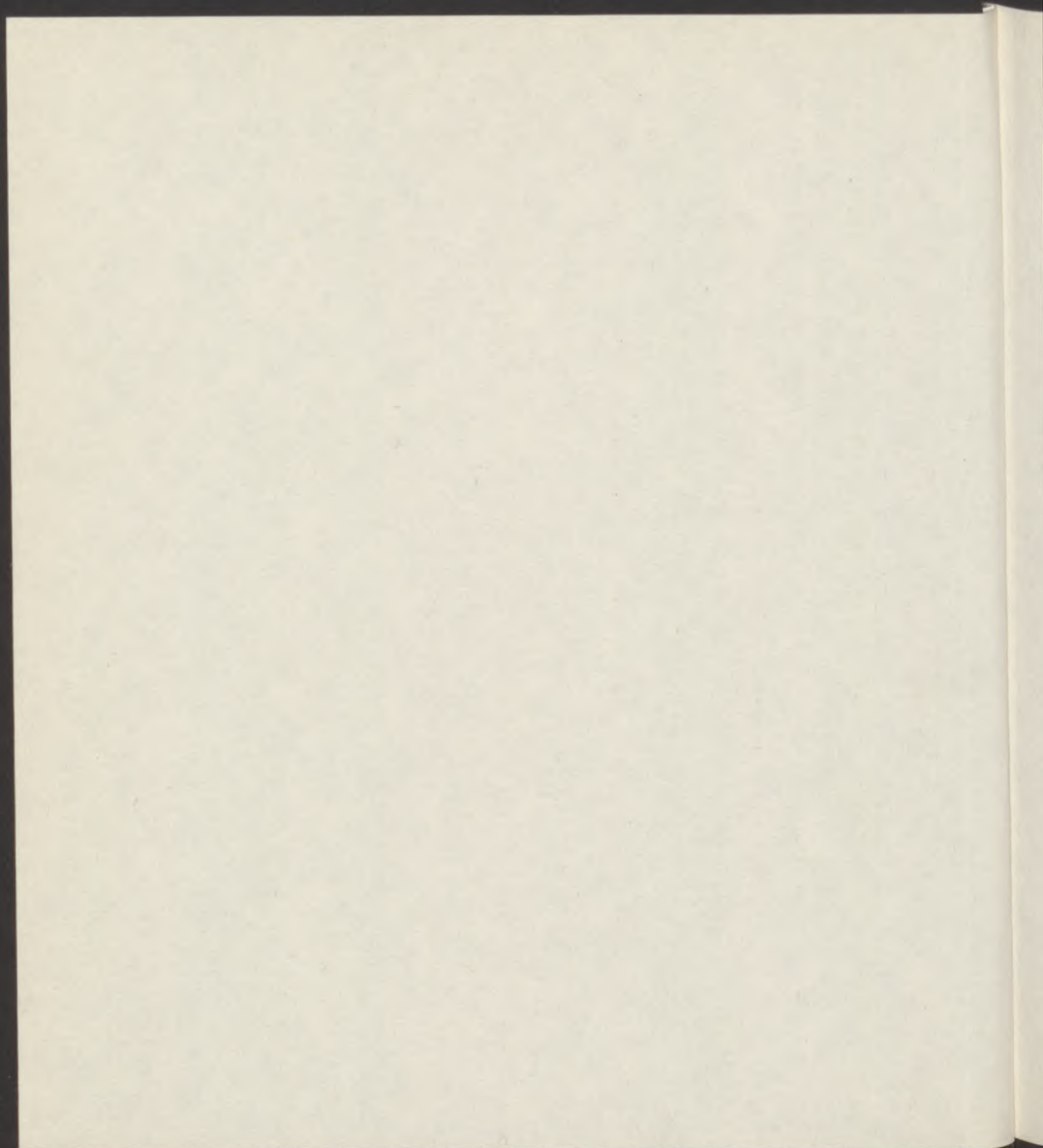
NAPKUT

Mentél-e már egy éjszakai hídon,
mikor a híd már egészen néptelen,
és elfog lassan a bágyadt félelem,
hogy itthon vagy, de nem vagy mégse
itthon.

GYŐRI LÁSZLÓ | Éjszakai híd

GYŐRI LÁSZLÓ

ÉJSZAKAI HÍD

Kalota Művészeti Alapítvány – Napkút Kiadó
Budapest, 2020

A kötet megjelenését támogatta
a Nemzeti Kulturális Alap

Nemzeti Kulturális Alap

MA 62.077

2020

© Győri László, 2020

© Napkút Kiadó, 2020

KERESZTLEVÉL

Ugyan ki vagyok? Mit remélhetek?
Mit sütnek rám, miféle bélyeget?
Vagy nem tart számon az én istenem?
Vagy ha számon tart, mit művel velem?
Kezet nyújt, vagy süvítő, vad nyilat
zúdít le énrám pillanatnyilag?
Ki tudja, mit? Olyan lényegtelen.
Születtem, vagyok, ameddig lehet.
Elveszett rég a keresztlevelem.

RÉGI POSTA

Szabadkozol. Ne hidd, hogy nagy marok
levelet, szép szót, aranyat kapok.
Dehogy, dehogy! Elárulom, te vagy,
ki most is ír, nemcsak majd ha fagy,

tisztelt nevemre. Nyugodtan zavarj
akár hetente, körmölj, csak kaparj,
karistold csak bőven a papirost,
s jövőre is az légy, aki most!

Sok évre rá majd vénen, öregén
tisztelt nevemre írd meg kereken,
mit vélsz felőlem, hogy a verseim
túléltek-e. A rímre volt-e rím?

S mit írok még? A Duna vén folyam,
de még annyi hulláma, habja van.

ÉKEZET

Vérebek voltak a verebek
egy ékezet hevével.
Túlzásba vittem mindent,
amit csak lehetett,
mire ráeszméltem végre,
hogy nincs igazam.
Vérebek játszottak a porban,
amerre jártam valaha.

ASZFALT

Nem ég madarai,
nem is a mezőké,
hanem a tetőké,
sétáltató aszfalt
az útjuk örökké,
amely ha vigasztalt,
nem vigasztal többé.

A sötét utcalap
le van pecsételve
véres tetemükkel.
Milyen birodalom,
milyen nagyhatalom
kiról, miről döntött,
hogyan ideütötte
címernek a földre?

Mégis hogy képze-
li, hogy pecsétet csinál
most már nem égbeli
vérengző sasából,
melynek útja halál,
csak ilyen madárból,
hogyan éppen belőlük?

Összetiport csőrük
gyöngyöző burokból
hogyan még burukkol,
csak a rothadásról.

Csak halál vizéről,
mocskos pocsolyáról.

VISSZA

Most elindulok életembe vissza.
Lépésenként odáig érkezem:
az ösztönösbe, a nem tudatosba,
ahonnan a kusza ösvényeken

csak lefelé vitt minden korom útja,
férfikoromé, egész életem
völgy felé, a nyirkos, vizes aljba
támolygott a zsombékos réteken

át el-eltévedve, meg-megbotolva,
és itt vagyok a mélyben már ideleenn,
ahonnan lejjebb útját sose rója,

ki idáig ért végérvényesen.
A szabadságban, noha tudtam róla,
több volt az ösztön, mint az értelem.

SÖTÉT VEREM

Esernyő lóg
merengő mód,
csüngő feje
a föld fele
hajol. Szelíd
szava: – Ne így,
ha élsz! – Mintha
azt akarná
súgni ringva.
Bólintsak rá:
jó, jó, nem így?
De hogyha csüng
kezünk, fejünk,
hogya a csönd
sötétbe dönt?

Épp elered,
éppen zuhog.
Elindulok,
mint aki megy.
Fejem fölé
őt emelem,
az égi lé
könyörtelen.
Nincs távlata,
sötét verem,
de száraz a
tekintetem.

AVAR NYUGALMA

Avar nyugalma arcomon.
Fanyar mosoly van arcomon.
Sikálj föl, sárga éjszaka,
hogy zuhog most is éjszaka!

Mézza a tiszta szilvafán.
Mályva, mozduló, ház előtt.
Kutakból zúgó vízesés.
Didergek tőled, hirtelen

ölelj meg, gyorsan, hirtelen.
Tükör, mosoly van arcomon.
Mosoly, hogy habzol arcomon!
Váza, bodzafa habjai.

Orromon vidám, sárga folt.
Hófehér váza, porcelán,
törj össze sárga éjszakán!
Zuhogj, te zúgó vízesés!

Batyuival a kaptatón
megáll a szívverés.

EPERFA

Magasság

A derekán odú,
mégis a legnagyobb.
A famászó fiú
hegyében imbolyog.

Ekevasat akaszt
a fa legmagasabb
ágára, a magast
hadd járja be a hang.

Kibámul messzire,
de minden ugyanaz,
egy hang teríti be,
cseng-bong az ekevas.

Tudás

A tető fölé tett föl
egy kisváros fölé,
s mit nem tudtam lentről,
tudtam odafentről:
kilátni másfelé.

Halál

Meghalt a nagyanya,
és lefűrészelik
egyszeriben a fa
gomolygó gallyait.

Még a férje keze
ültette azt a fát,
és ő, az özvegye,
vele élt legalább.

Mintha gyerekei
úgy élték volna túl:
végre kidönteni
nem tiltja makacsul.

Kivágták szaporán,
mit se várva. Halott.
Most vált csak igazán
halottá az a holt.

A HÁZ ELŐTT

Láncra kötve kering
körbe-körbe-körbe,
rétjének széleit
a kéz kijelölte.

Kis rétje már csupasz,
tővig lelegette,
sehol parányi gaz,
nő a naplemente.

Bolyong a fény után,
egyetlen szál fűért
kering, mint elítélt
a börtön udvarán.

Sehol egy napsugár,
sehol egy kis fényfolt,
de körbe-körbe jár,
űzi a középpont.

A napok forognak
egyetlen nap körül,
a tegnap, a holnap
eggyé időtlenül.

A VILÁG FÉNYEI

Ringatózott a saroglya alatt
– a *saroglya* alatt! –
a fény, amely az utána jövőnek
mutatta, vigyázz, kocsí jár előtted
– szekér, lófogat! –,
valaki éppen hazabólogat.

Hazafelé hajtott fáradtan, mogorván
az őszi hidegben, ezen a kései órán
a városba, haza, sakkbábut tologatva,
akkor is, ha a sors csak erre tette meg
a kőút kockáin lovait noszogatva.

A viharlámpa (szélcsöndben) zörgött, himbálózott
a sötétben, amely mindent behálózott,
még pislákkolt, még pislogott a láng.
Csak hazáig bírja, mert az éj túl falánk!
Csak hazáig bírja, a magányos kapuig!
Sóhaj illeti, hogy bírta, hogy hazavitt.

Kocsizörgésre fülelünk odabenn,
a jelre, hogy az útról, íme, megérkezett,
akire vártunk; a hosszú út véget ér,
megjött a kései vándor, a kései szekér.

Polyvát hoz, búzamaz könnyű héjait.
(A búzaszemeken Jézus képe volt.)
Kasonként száll a padlásra,
örvénylik, didereg a szellős,
a hézagos kasban a polyva,
hánykolódik benne a sötét.

A világ fényei magukba roskadva
egy újabb zarándokút előtt.

AKI HA VOLTAM, MÁR NEM VAGYOK

Aki ha voltam, már nem vagyok,
nem leszek az se, aki még lehetnék,
mögöttem sarokpántjain a kapu
már behajlott lassan, csikorogva,
sötét, nagy kulcsa örökre elveszett,
kinyitnom többé már nem lehet,
előttem nincs út, az utat suvadás harapja,
mint folyóparti löszfalat az ár,
még néhány pillanat és lábamnál szakad le.

Aki ha voltam, az már nem vagyok,
nem leszek az se, aki még lehetnék,
a kapu korhadt deszkáin túl nincs ház, nincs ösvény,
üresség tátong, üresség mögötte,
kietlen, kopár a régi kert, elsüllyedt az udvar,
ami ha volt, azt nem veri fel többé
a buja tenyészet, a gaz, a gyom, a dudva.

A VÉGSŐ NAPLEMENTE

A nap lesújt, támolygok a porban,
ájulásig vág le rám a nap,
a bárd éle tarkómban, húsomban
serkenti ki fájdalmaimat.

Vért csutakol arcomról az árnyék,
letörli, ám újra lesuhint
a hóhér. Lépek egyre hátrébb.
Menekülnék, s elvágja az ínt.

A káprázó, különös szabadság
így adja sajátos ízeit.
A pokoli munkából szakadva
különös mérgekkel üdvözt.

Keringek egyre körbe, helyben,
mindenért én vagyok felelős
a házban, az udvaron, a kertben:
ez az enyém, s két szemem a csősz.

Disznó szennye, mocskos ár az udvar,
süvítő bűz, sűrű trágyalé,
disznóé, mely úgy rőfög ezúttal,
hogyan letérdel a fényes tárgy elé.

Fénybe dőlök, a lassú veszésbe,
szúrjatok le, döfjön át a fény,
ez a végső naplemente kése,
tetőn, a trágyadomb tetején.

KOLERA

A fél falu: nyolcszáz lélek.
A fél falu tántorgó váz,
s nincs rá doktor, nincs orvoslás,
minden szem a sírba réved,

a sír pedig egyre mélyebb.
A fél falu: mintegy nyolcszáz.
Lelkeinek fele, sok ház
lakója ért hősi véget,

mert fél falu nem enyészhet
másképp. Bátran. De halt így más
is. Hallatszik újabb sírás.

A halottak elköszönnek,
a túlélők szárba szöknek.
Holtaké a múltba ringás.

SIETSÉG

Folyton éjfélre jár. Fél egy. Vagy egy.
Milyen gyorsan múlik az éjszaka!
Le kéne feküdni, aludni.— Eredj
az ágyba már! Aludj! Még van hova
menned, még van hely, ahol lepihenhetsz.
Minek virrasztasz, hogyha leheverhetsz?
Mire való? Ugyan mit csinálsz,
mit művelsz, te örök éjszakás?
Úgy érzem, mintha örökké sietnék,
késő van, túl késő, valamit még
be kell fejeznem, de a vonatom
hajnalban indul, nem szabad lekésnem.
Ha elalszom is, ezzel álmodom.
Igen, lehet, hogy ez a büntetésem,
de hogy miért, azt meg nem tudhatom.
Munkál az otthon, család, vacsora,
és itt az éjfél örök vicsora,
szélesre húzott szájjal kinevet:
– Én vagyok az éjfél, és te ki vagy?

Jön az utódom, jön a virradat,
és egyszer csak örökre lepihensz,
késleltesd hát a te óráidat,
ne ügyelj rám, ugyan hova sietsz?
Tudod egyáltalán, hogy mi a tett,
amit ha bárki megcselekedett,
az megtette, amit meg lehetett.
Mi ez a szólam? Az efféle lim-lom,
a rend, akármilyen elillant az úton,
útközben a rég nagynak hitt fogalmak
javunkra talán, végleg elillantak.
Éjfélre jár, sötét van odakint.
A végső perc virágát leszakítsd!

MÁJUSI FAGY

A vén diófa mind merészebb.
Hirtelen sűrű, szapora
barkákat tolt ágaira,
hogymegkísértse az Egészet,

aztán hajnalra csupa szén lett,
fekete árnyak lógtak a
fán, a kegyetlen éjszaka
elvitte mind. De mit meséljek?

Nekiront-e, ha lesz, a résnek,
egy-két barkája, önmaga?
Lesz-e jövőre hajnala
olyan, ennél mely derűsebb?

Hol volt, hol nem volt, elenyészett,
szénné vált a galaktika
megannyi forró csillaga.
De hát magamról mit meséljek?

MALOM

A zsákot vállára tetette,
vitte vállon a búzamagot,
mint könnyű bábót, úgy cipelte
magasba, amit ő aratott.

Zsákokba szedte, meregette,
hozta vállon a búzamagot,
nagy, erős vállára emelte,
döngtek a szálkás deszkafokok.

Előbb föl, azután pedig le.
Vitte-hozta a búzamagot,
föl-föl és le, körbe, keringve

örvénylő malomba vetette.

S a búza szólt: – A példa vagyok,
hordozgat ide-oda, íme,
mag voltam, és most belehalok.

Őröl – ez az eszme a híve.
Én, a mag, őrlöm csontjaitok.

A HEGYI HÁZ

„Messze házunk téiben ül.”

Babits Mihály: Halavány téli rajz

Mesélte és elbűvölt a lány:
a hegyen, odafönn most is áll
a régi ház, ahogy hajdanán,
ahol valaha Babits Mihály
lakott. A ház, az a kicsi ház,
a lak, mely örökre téli már,
akkor is, ha égetné a nyár,
örökre téli, lágy havazás.

A mienkről senki nem mesél,
a mi házunk idegeneké,
a mienkre máshogy ült a tél,
a mi házunk nem az egeké,
a mi házunk gyöngé, roppanó,
a mienkben csak egy kisgyerek
nézte hosszan, amint elered
a konyhaablakon túl a hó.

Az ártézi kúton szalma volt,
mely bebugyolálta melegen
télire, gyűrű és dajka volt,
mint fácskáé, amely majd terem.
Gázt a kút, nyáron a nyurga ág
meggyet köpdösött vérvörösen.
És mi volt a hó a télre vált
világban? Elhullott hótetem.

Arra a költő sohase járt.
De én láttam a lába nyomát.
Őrizze hó, és álljon a ház
a hegyen, odafönn, ahol állt!
Jöjjön a halvány hófakadás,
és halljam újra, halljam a lányt:
– Áll az a ház még, áll az a ház
mélyén a kertnek poklokon át!

SZÓLT AZ ÚR

Szólt az Úr: – Beszélj a háború ellen,
mert nem tetszik ez a háború, nem, nem,
nem tetszik az öldöklés, gyilkolás,
nem, nem, ez engem is meggyaláz.
Őrjöngve jöttök, sírva végzitek,
hogya szeretném szívből a vétketek?
Vagyok a Béke istene, a béke,
nem a Háború angyala, tüzére,
az ágyuk száját betapasztanám,
mert dörgetitek évek óta rám,
tágítjátok a torkát mind nagyobbra,
hogya többet öljön, gyilkoljon halomra,
elfordultatok tőlem, ám elég,
nem nézhetem, hogy minden tűzben ég,
te vagy még az egyetlen, akiben
bízom, te légy hát intő szellemem,
légy szószólóm, légy te az én szavam,
ne akarj lenni akarattalan,
írj verset a háború ellenében,
légy próféta, mint Jónás, idejében!

– Hogyan legyek az, éppen az imént
a kedvesem kisujját tördelém
ízről ízre, gyöngre kis porcogóit,
hogya megcsalom, tudom, hogy csalódik.
Hogy váljon abból próféta, aki
csak az eszmét ismeri, élteti,
magába zárva él, mint a dió,
verse hóse egyetlen pirinyó,
az énen túlra nem merészkedik,
verse versért él, hal, vitézkedik.
Szerelmemnek eggye a szerelem,
tollamat másért nem emelhetem.

– Te kellesz nekem végső prófétának,
prédikálj, üvölts, kiáltván kiáltlak,
a háború ellen kelj ki dörögve!

– Én szelíd vagyok, hogy kapnék erőre?

– Költő vagy, azt hírlelik, mívesen
fonod a szóhoz a szót, szívesen
rímelsz össze bármit. – Nem igaz,
válogatok, mi búza, mi a gaz,
gyomlálva írok, a te kertjeid,
mezőid kezemnek nyomát ismerik.

– A kertjeim, mezőim? Én magam
tudom, szavadnak mily hatalmas van!
Írj, ahogy akarsz, hajlamod szerint,
írd kedvesed kisujja ízeit,
búsítson el, ha kiserken a vére,
abból serken ki versedben a béke.
Tudod, hogyan, mi módon rejtse belé a
békeóhajtást, költő vagy poéta!

Hogy költő volna, hizlalta a máját,
hízelgéseit gyöngéjén találják.
A magasztalás ne dagasztana
bárkit, hogyha nem gőggel tétova?

– Mire élni a dió belsejében,
a héja hogyha nem maradhat épen?
Kelj a dióból, kelj ki Cethaladból,
kelj ki belőle, kelj ki tenmagadból,
roppantsd össze, törd szét, a csíra vagy,
amely kibújik, az vagy itt, a mag,
nevemben majd, a te Urad nevében
kivont próféta leszel Ninivében,
de az messze, most fegyverek tüzeiben
prófétálj a háború ellenében.

– Látom, Uram, hogy mi lesz majd a vége,
hogy letérdeltet bennünket a béke,
zavarba hullunk. Hogyan higgyelek,
hogy higgyem el minden kis jeled?
Hogy bízzak benned, hogyha majd elárulsz?
Megóvsz, ha majd a végtelenbe tágulsz?
Én, a legkisebb, mondjam el helyetted
a legnagyobbat, ne te, én üvöltsek?
Helyetted, Isten, én legyek a bölcsőbb?

A te ajkad súgja a *csobogó vért*,
de én írom. Legyen! Lobogódért!

S a költőt akkor perelték, pörölték:
– A hazáért pusztul a szenvedő nép,
a királyért, nemzetért senyvedez
a lövészárkok mélyén, hogy van ez,
csak a tű fájna, semmibe veszed
a hős elestét, elment az eszed,
egyetlen csöpp vérecske többet ér,
mint a harcban kiontott honfivér,
a lobogó, a haza, a király
nem fűt, csak te, kisujjacska ne fájj,
a véredet csak érte ontanád,
nem hazáért, királyért, új galád,

az egész nemzet megdöbbenve néz,
bitang, hitetlen, kósza, csenevész
vadhajtás a hazán. Erre tanítod
diákjaidat? A mélybe taszítod
őket, és még ott állsz a dobogón
csúfalkodva királyon, lobogón?

S mondta az Úr: – Ez a prófétaors!
Ha a szenny és a por fölé hajolsz,
csak a port látod, a mocskot, a szennyet,
tekints fölfelé, sárból nézd a mennyet!
Lesz vastagabb sár is a földeken,
olyan mély sár, hogy elhihetni sem
lehet, végtelen és határtalan
sár, nagyobb sár, mint ami máma van,
ember, akkor üvölts, de akkorát,
amekkorát csak bír a gégerák,
ember, akkor még egyszer üvölts,
intelmet, példát a fülekbe tölts,
süket fülekbe mondd, amit óhajtok
utolszor, kiálts, mondd majd, ahogy hallod,
papírra vetve zúgasd átkaim,
Jónás szavával hallassék a rím.
Utána nem leszek. Én már eltűnök,
nem lesz már Isten, csak végtelen bűnök,

határtalan határ. Ki metszi el,
kezét rátéve ki rekeszti el?
Nincs kéz. Mindig hömpölyög ezután
a határtalan, eltölt óceán.

És jött a vérre új vér, zuhogó.
Néma lett, mint a letört lobogó,
de elnémulni nem tudott a néma,
szólalt papíron, hangosabbat írva
a nagy csöndben, mint mások jó torokkal,
részeg ésszel és szédítő borokkal,
hangosabbat, annyira hangosat,
hogy a szavak idáig hangzanak,

hogy él Jónás, mert/és áll eleve
Ninive és Ninive, Ninive.

A NAGY MAGÁNY

Már egyetlen ríméről rá tudok ismerni,
egyetlen sorát mondjátok el nekem,
s én szólok: ez ő, igen, ő, ismerem,
ez az ő ríme, ez az ő sora, tengernyi

rímből, tengernyi sorból ki tudnám őt merni
irdatlan vizekből a nagy-nagy tengeren.
A szavakból csak egyetlen selymesen
kibomló szót, egyetlen rímet ejtsetek ki,

s tudom már, hogy ő az, a nagy magány, a messzi,
az őrült, a zord, a merülő tetem,
öngyilkosunk, mi, akit nehéz elviselni.

Nem volt derűs nyár minden szavával betelni.
Fájnak rögeszméi, a tört értelem,
a fojtó szőke haj, a mindennek feletti.

A HALLGATAG

Karinthy Gábor

Azt mondják, elméje megbomolt,
azt mondják, összevissza írt,
hogy egy képet másik képre tolt,
valamit hogyha szóra bírt,

hogy tiszta, tág útja sose volt,
a hegyre kúszott, ám a szirt
felé a kövekben megbotolt
elesve megint és megint.

Látta a disznót, a szörny akolt,
látta a gazdáját, amint
életre kelti a kis vagyont,
hogy leszúrja odakint.

Milyen szörnyű, hogy csak néha volt.
Porol a démon, takarít.
De ne mondjátok, hogy néma volt.

MINT A FÁK

Báthori Csabának

Igen, egyszer csak észrevettük egymást,
és nyitogattuk egymás ajtaját.
Ahogyan a tóban a megrekedt sást
látogatja kis habokkal a nád.

A sár lefog? A vízen hogy mehetsz át?
Úgy, hogy kilép a sárból is a láb.
Lépj ki, de most is észrevenni egymást,
zörgetni egyre egymás ajtaját.

Tudom, hogy hol vagy. Amerre a hegylánc.
Elérsz innen, elérsz majd odaát.
Bízzunk, akkor a kín vaslapja nem szánt,
csak nyitogatjuk egymás ajtaját.

Vak az, aki félrevetve megbánt.
Hidd, hogyha fáj is, neked már nem árt.
A lombod sűrű, állj csak, mint a fák!

A BŰN

A vers elrejt, a vers eltakar,
dehogyzt mondja, amiket kimond!
S aki olvassa, van olyan bolond,
hogyzt hiszi, jaj volt mind a jaj,

hogyzt nagy baj volt igazán a baj,
amiért jajgat, amiért borong,
amiért bujkál, amiért bolyong,
mondhatatlan fájdalomra vall.

Ha börtönbe jut, mint a többi rongy,
egy lesz a cella rabjaival,
aki nem bírja elviselni, hogyzt

a bűnről egyre csak hallgatott.
Kibeszéli, hogyzt mit vétett a dal:
nem tudott fájni, tehát jajgatott.

SEJTELEM

Megtörtént, ami csak megtörténhetett.

A kis mandulafácska
gyökértől ághegyig hosszan szétrepedt.
S már nem zöldell a nyárfa

az ablak előtt. A sín kihűl. Füzet
öltözik cicomába
átlótt tarkó alól: árucikk a seb.
Hát ő sem élt hiába.

A halottak, az időtlen régiek
a föld alól kinyúlva
rakják föl sejtelmes emlékművüket,

valódi ércük az álhű bronz helyett,
hogyan bárki megtanulja:
csak a vers, a vers őrzi a lényegét.

A DRÁGA KINCS

Egy színész halálára

Nem lehet senki semmiben
sem a végső.
Te se, és ő
se. Rossz ugyan, de mondd ki: nem.

Csak rész akárki, töredék.
Senki sem más,
jó dilettáns,
teljéből csippenti a fényt.

Hát ő is így, a drága kincs.
Egyetlen jajt:
igen, meghalt,
de játszott halálában is.

A TEREMTÉS ELŐTT

Még nem tudja ontani,
amit ki akar mondani,
de belül már zuborgó, kicsi
kiejtetlen szavakkal van teli,
tele a pohár, csöppjei
készek már csordulni, ömleni.

Készek már idegszálai
szavakat hangba mártani,
ideggócai, sejtjei
ugrásra készek szítani,
lobbantani a parazsat.

Nőni kezd már az iszalag,
nyúlik már fölfele a hang,
mintha A volna, mintha E,
a beszéd eleje, kezdete,
dehogy habogás, vakogás,
neandervölgyi makogás,
a gügyögés, a gagyogás
teremtés előtti csobogás.

Láttam már ilyen patakot,
a hegyből éppen hogy kibukott,
még nem beszélt, a mondatot
csak akarta mondani, hogy
élek már, hogy itt vagyok.

Csörgedezik, zubog, csobog,
csiszolgatja a hangokat,
a hang már egyre gömbölyűbb,
egyre simábban hallani,
ahogy többet is összegyűjt,
s gördíti, gurítja, görgeti.
Az ember csak őrlí, képzeli,
hogy mindez értelem nélküli.

Egy tárgyra mutatok, mi ez,
nem mondja, mi, de már jelez,
még nem tudja kimondani,
de már jelzi, hogy tudja, mi,
azzal üzeni, hogy tudat
van már a koponyán belül,
és már ez is meg az is rávetül.

Van-e már benne akarat?
Van-e már benne öntudat,
van-e már benne gondolat,
kibogozható gombolyag?
Homály van benne, köd, homály,
de holnap már artikulál,
ki fogja tudni mondani,
amit én nem tudtam mondani.

A NÉMASÁG ELŐTT

Már nem tudja mondani,
amit akarna mondani,
már nem tudja elmondani,
amit el akar mondani,
már nem tudja kimondani,
amit ki akar mondani.

Szétmállanak a mondatok,
nem állnak össze már sehogy.
Mintha dadogna, s nem dadog,
nem az a baj, hogy hangja fogy,
hanem az, hogyha szólni fog,
akkor se tudja, mit susog.

Akár a rőzsét, úgy szeded
ajkáról azt a keveset,
amit hullongva elrebeg.
Értelmét hosszan keresed,
mire így vagy úgy megleled
hangjaiban a teljeset.

Megállt benne az akarat,
mire egy szó, ha kiszakad
ajkán, a jel, ha kifakad,
Isten tudja, hogy azalatt
jár-e még benne a tudat?

Mióta, már mióta vak!
Mióta már csak hangokat
lát a világban! Boldogabb,
mint én, aki nézi csak,
időnk ujja mint hajtogat
ó lapra újabb sorsokat.

Nem lát és beszélni se tud.
Nézed, és látod, elaludt.
Mi őrzi? Csak egy pusztá zug.
Őszinte minden és hazug.
A malom őröl, egyre zúg.
Néma lesz minden földi út.

OPUS 1.

Rovarzenétől hangos kint a rét,
reszelik az esteli muzsikát.
Zenét hallok, de miféle zenét?
Mi ciripel a réten odaát?

Nem egynemű, nem egyhúrú zene,
sokaság szól, egymásba olvad a
tücsök, kabóca, sáska dallama,
s hozzájuk társul a földből a *hű*,
de ronda, zsíros, nagy lótetű,
a második, a mélyebb hegedű.

De csak hadd szóljon, vele
lesz egész a nagy éji zenemű,
az örök egy, a párccsalogató
szimfónia, a hímek párbaja,
a sikoltozás, a húron a vonó.

Csak ömlik, dől a rovarmuzsika,
a mező óriás univerzuma.
Mollban, dúrban? Ki tudja, hogy miben
van megírva a kottaíveken?

Vezényel egyre a réti sötétség,
egyetlen tétel az egész műdarab.
Hogy jól komponált, abban semmi kétség,
a karmester is mindent belead.

Világhírű művész az éjszaka,
a zenekar az érték meg a mérték,
de a vonósok túllontúl hangosak.
És mit nem akarna réten a fagott?
Nem vagyok süket, jó az akusztika,
csöndesebben tehát, az istenért!

Valaki szólt, s nem hallom, mit beszélt.
Helyette mondják, amit ő nem tudott.

HAJNALI FUTAM

Kinyitotta az ágak csapjait
a bő tavaszi éjszaka,
ömlik a fényre az aranyeső,
a hajnali forzícia.

Egyetlenegy éjszaka is elég
kinyílni, ha nyílni akarsz.
Ha várod a mások jövetelét,
végül a végén lemaradsz,

előbb nyílik ki majd az orgona,
mint te, sárga aranyeső.
Mit számít, hogy bokrod levelei
reggelre nem bújtak elő.

A levelek csak késlekedjenek,
te előzd meg őket, siess
világra jönni, gyere, csak gyere,
hogy dacból más utat kövess:

előbb a virág, csak aztán a levél.
Ki teszi dacból ugyanezt?
Aki új teremtésbe fog: előbb
a lélek, azután a test.

ARANYESŐ

Előbb virágzik, aztán levelezik,
megfordítja a világ törvényeit.

A bokroké: hogy előbb levelezz,
mert ez a törvény, mindörökre ez.

Először a levelek hulláma jön,
csak aztán zúdul a szikrázó özön,

előbb a gondolat bújik ki, a terv,
az eszme, az ötlet, az ébredés, az elv,

csak aztán jön a keserves kivitel
kudarca, próbája, s késik a siker,

a gonosz utakon százszor elbukik,
csak vonszolja magát hosszú évekig,

a formateremtés nemhogy közelebb,
egyre messzebb van és egyre nehezebb,

bíbelődünk, ezt ide, azt oda, és
nem valósul meg az elképzelés,

reszelünk, vésünk, úgy közeledünk
a végső formához, hogy mindent elvetünk,

előlről kezdjük, új anyagot veszünk,
reggel keserű szájjal ébredünk,

így folytatódik, így múlik el a nap,
és rájövünk, hogy rossz volt a gondolat,

és nincs erő újra, semmit se tudunk,
üres a fejünk, a szívünk, az agyunk,

bennünk a hiba, ne másokban keresd
a hibát! Ha lassan eljön majd az est,

erre a bokorra nézz: – Aranyeső!
Még ki se gondolta, mi az eredő,

mi a kezdet és máris megteremti,
amit mi nem tudtunk erővel megtenni.

A NAGY TALP

Sokat dolgoztam éveim tekintve.
Álul, balogul, mintegy, mintha, szinte.
Úgy tettem, mintha dolgoznék sokat.
Fejem erre szaporán bólogat.
Így volt? Ki tudja. Most is dolgozom,
a könyveket még most is hordozom
a tudósoknak, hogy a tudományuk
nagyobbra nőjön, így állok alájuk.
Szép ez a szakma, volt sok örömöm
benne, de mára már oda az öröm,
elromlott bennem a régi szerkezet,
elrongyolódott a hajdani öltözet.
Ne vessétek a szememre, elég
volt belőle, elég a kartoték.
Bár kisdéd munka, csekély az egész,
de a szakma már nem az a küldetés,
amelyben buzogtam egykor, a leltározás
már nem az a régi, gyönyörű románc.
Mint aki Prágában egész nap biztosít,
éjszaka pedig rovarrá változik,
éjszaka én is alakulgatok,
amíg el nem tapos a Nagy Talp gondosan.

NYÍR

Az idő hajtja nagy serényen,
a zöld idő árama,
a nagy tétlen, a nagy tevékeny
dinamóirama.

Úgy dolgozik, hogy nem is értem,
hogy mire jó, mi ez a
szakmai önvágy, mely nem érdem
soha.

URALOM

Sötéten, észrevétlenül
rejtőzködik mélyen a föld alatt a
láthatatlanul, éberül
szunnyadozó ősbolyban a hangya.

Új időt érez, megfeszül,
a szárnyát hirtelen kitakarja,
röpülne már, de elvegyül,
húzza még a sokaság hatalma.

A földet ha végre kilyukasztja,
nyüzsgöve, fúlva kiröpül
mélysége rácsai közül

a fényre, a szabad sugarakra,
hogy egy majd, egyes-egyedül
egy az egész világot uralja.

A HELY ÍZE

Az éber ész a látványt úgy nyeli el,
úgy bontja le a hely ízét, ahol élsz,
hogyan amit a szem idege fölfog,
benne minden kép a sejtekben oszlik el,
megőröl mindent, a réteg, a forma
testedbe, elmédbe, tudatodba árad,
bár nem tudod, hogy tőle élsz, általa,
de táplál minden sós, édes,
fanyar, keserű szemsugár.
Itt élsz, ez a látványod, ez a város,
agyad itt őrli naponként
a sivár sikátort, a darabos utcát,
az alvilág rozsdás lakatjait,
a járókelők szeme rebbenését.
Itt nézel, itt látsz, pupilládba
ez a tér evődik bele,
ez etet, ez kínál a zamat részleteivel.
A többi az elme, a lélek végzi el.
Téred a teret betölti, maradj
vagy menj, ez a hely örökre te vagy.

PUPILLA

Nem láttam soha Maribort
itthon ittam egy deci bort
többet is olykor valaha
de Mariborban még soha

Láttam ugyan a Vaskaput
de nem láttam Honolulut
Fokföldből csak az ibolyát
ablakunkban a mosolyát

de New Yorkot átszegdelém
Washington is megnyergelém
papírsárkányt Miamiban
eregettem *majomian*

papírsárkányt (már nem papír
a zsinege pedig damil)
eregettem Miamiban
majomkoromban csakugyan

az Óceán fölötti szél
úgy vitte mint a böjti szél
kapta magasba hajdanán
kint a pusztán a tág tanyán

a csirizzel ragasztgatott
Szabad Népet a pártlapot
összecsomózott madzagon
húzta örömmel gazdagon

Láttam a sèvres-i porcelánt
de nem láttam orángutánt
láttam honfoglaláskori
lovas csontvázat porlani

úgy hevert az üveg alatt
mint aki a nudista strand
homokjában meztelenül
évezredekre elterül

otthon ért ez a látomás
egy-két utcára állt a ház
a múzeum de London is
olyan volt mintha otthon is

láttam volna már valaha
áttetszett rajta Anglia
Fekete-tenger Adria
Gyopáros vize mocsara

apály dagály dagály apály
a víz a Földön körbe jár
nem tudok úszni visz a víz
leragaszt akár a csiriz

de papírból sárkány lehet
lehel egyet Dél vagy Kelet
a déli a keleti szél
s messzebb vagyok a messzinél

Láttam keveset eleget
hideg égtájat meleget
itthon iszom egy deci bort
látom a borban Maribort

VÁRAKOZÁS

A nejlonrongyot vitte, vitte
a vihar az utcán, s fönnakadt
az ágon, a csupasz tavaszi fán.
Szeméttelep sarjad
a tavaszodni készülő kőrisen.
Zizegő rongy a gallyakon,
a szellő egyetlen legyintése is
fenyegetően meglibbenti:
ne várd a rügyek tiszta duzzadását,
itt nem lesz harmónia,
az ágak között idegen világ,
csúnya szárny kínja van.
Csak egyben bízhatunk:
egy új, erős szél lekapja róla,
és tiszta lesz megint
ő is,
a kőris, a kőris.

A KILINCS

Lelógatja a szárnyait,
csőre a zárban, a kilincs.
Egyetlen mozdulatra nyit,
s tárul a világ, a lélek is.

Megbillenti a szárnyait,
egyszerre kívül és belül
csattantja réz fénnnyel, amint
egy-egy új kéz ránehezül.

Nyitogassátok szaporán!
Kezetek jobban fényezi,
mint a tisztító tudomány
titokzatos vegyszerei.

Sok vendég: több energia.
Csak jöjjetek egyszerre mind!
Micsoda tarka orgia!
Hogy szárnyal, zúg a rézkilincs!

Sok vendég: nagyobb ragyogás.
Csak jöjjetek egyszerre mind!
Röpül az ajtó meg a ház,
ahogy csattog a rézkilincs.

Fölemelem a szárnyaim.
Fölemeli a szárnyait.
A zárkában elég a kín.
Suhogást hallok. Hogy röpít!

A VILÁG KÖZEPE

Olyan vagy, mint a többiek, te se
vagy más. Csak épp odaköszönsz,
s elmész sietve közönyös
arccal. Rád néz, de nem törődsz vele,

pedig látszik, hogy szólnod kellene.
Mi vagy, miféle üstökös,
hogyan felvillansz egy körkörös
pályán, azzal eltűnsz a semmibe?

Hát nem bolygat a mások élete?
Te se vagy más, csak afféle különnc,
különállónak érteve, ami te

vagy: rideg és szívehűlt remete,
s elvárod – milyen különös! –,
te légy, csak te, a világ közepe.

A KÍN GYŰLÖLETE

Nem olyan vagy, mint ők, a többiek.
Leghűbb ellenmellettjeid
nem is bírnák ki azt, amit
te viselsz el a többiek helyett.

Nálad a némaság lakik.
Akik elhagytak, ne csöngessenek!
Mintha szünnél. Jobb is, hogy este lett.
De hogyha ők laknának itt,

elviselnék a te gyötrelmeidet?
Talán már mindhalálodig
harag, fájdalom, vád szorít

ezért a kínért. Gyűlölik:
rabok, a saját foglyaik.
Az éltet, ami eddig éltetett.

A TÖBBIEK

A többiek? Te sohasem olyan vagy.
Most is hogy küszködsz ővelük.
Vívódásaid hamvai, kihaltak,
mesterségesek, volapük,

eszperantó szavak és nyelvtanok csak
eleven nyelv helyett, elüt
az Egytől valamennyiük.
Egyszerűek. Az Édes bonyolultabb.

Többiek: így az egyszerűbb.
Tülekvő tömbjük az arcodba fújtat.
Lökdös. Rád szuszog. Döccenünk.

Aki közel van, jobban letiporhat.
Mert közel vagytok, hát közünk
van egymáshoz, mint jóhoz a gonosznak.

EGYETLEN FÜRT

Te vagy a többi. Én is ők vagyok.
Ők is én. Mint egyetlen fürt,
mi is összebújva termünk,
így majd a must is bővebben csorog.

Nőnek a szemek, egy ha lepotyog,
azt is észre kéne vennünk,
hiszen bennünk volt, mibennünk,
így lenne a fürt egyszer még nagyobb.

El nem romlasztja az ép anyagot
egy folt, hogyha onnan eltűnt.
De hogyha ép volt? Megfogyatkozott.

Úgy fürt a fürt, hogyha együtt
minden íz, együtt gomolyog.
De nézd, seregélyek lettünk.

A KESZTYŰ

Esőáztatta, súlyos munkáskesztyű
hever az út szegélyén reszketeg
tagokkal, hol rápüffed, megmered
a kín, melytől olyan elnyűtt lelkű,

hogyan visszavon: én már nem leszek hű
kézhez, géphez, már elvégeztetett,
én már dög vagyok, nem érezhetek,
nem sajoghatok, én, halotti rendű,

halotti rangú, mert elítéltetek.
Esküdtem rátok, oda már az eskü.
És jönnek az öntipró képzetek.

Hol a munka, hol a teremtetett mű?
Nézzetek körül! Rajta léptetek.
Kézé, amelyen én voltam a kesztyű.

SOROK A VÉGTELENRŐL

Vésd észbe most is a régi szavakat:
„Mi végtelen, az csonka nem lehet”.
Az a csonka, amely nem volt végtelen,
a végtelen magából nem veszít.
Ki tudná csorbítani a végtelent,
mint a bögrét, amely a kőre koccan?
Ne hidd, hogy egyetlen cikkelyt elszel
a végtelenből a szüntelen idő.
Minden forгатag. Szélviharra csend.
Minden a végtelen alá tornyosul
tartani a futó ívű, homorú kupolát.

Minden él. A levágott fűzfavessző
magában is új fává tolul.
Amit a kőre lesodornak,
és lepattan róla egy szilánk, akkor is egész,
az marad akkor is, ami volt.

Rossz edényként félredobva élni?
A korongon van még új agyag.
Tekintsd az ember közjátékait:
megtörtént, ami megtörténhetett,
s most tengeni örökké a múlton?
Töltsön el a nyugodt nemesség:
anyagunk tiszta, a mű határtalan.

A HAJNAL SZEMPILLÁJA

*„Az elvesztettbe kapaszkodni, örökké utána vágyódni
egészen a halálig – vagy élni, tovább élni, eltávolodni,
átváltozni ... és mégis megőrizni önmagunkat...”*

Hugo von Hofmansthal levele Richard Straussnak

A csillagkép szertefoszlott,
egy az egyanyagú bolygó,
halk bolyongó a Tejúton
jár időzve pályáivén.

Karéjából kiszakítva
holdgyűrűje vele fordul
szakadatlan tartószálon
tűző napon, rémidőben.

Régi kázus érverése
felhős homlokon sötétül,
halántékon kidagadva
hipertóniába dermed.

Önbűvölet irgalmatlan
árvasága hősüvöltő,
csillagtalan sarkvidéken
és el örök jégleletté.

A nyújtózók boldogabbak
attól, amit ölbe kaptak?
Irgalmat is kaptak hozzá,
ne válhasson szív gonosszá?

Jobb a szűkölködő bölcsnek
birodalmas nagy királynál,
széles szíjú övezőnél,
hogya óvja sűrű kincsét.

Gördül körbe, mint csapágyon
forog érdesen a tengely.
Van kerék a görgő végen,
megy a műve mind előrébb.

Nem a hőkkenet gyötrelme,
mely az elmét elemésztí,
nem a botrány dermedt réme,
mely a szívbe nyomja törét.

Csak a hajnal szempillája
résein át nézz a fénybe,
nézz merően, rezzenetlen
öntudattal állj a napra!

A MÚLT IDŐK SZAVAI

Szavak, szavak, hajdani szavak,
Szavak, szavak, ódon, avatag
Ízekkel etetők, laktatók,

Mint szalonna padláson ha lóg,
Nyarakon át zsírral csurranók,
Omlók, avasak, hőtől izzadó,

Forró padlás szikár madzagon
Ingatja ízekkel vastagon
Karcsú szálon, mely mint gyertyabél,
Vagy mécs lelke, olyan ösztövé,

Idő érlelte sárgára mind,
És most a kés nagyot kanyarint,
Szelve lassan azt a drága színt,
Melynek mélye olyan sárga, mint

Szőke-sárga méz, a csurranó,
A nem ikrás, hanem olvadó,
A kanálról csurgattatható,

Mélyéből illatot lehel,
Meghitt parfümöt kötegel,
Kévékben árasztja illatát,
Padlásán bontja ki nyáron át,

Jönnek a késsel, libben a rúd,
Könnyítik a rudakon a súlyt,
Mit számít, hogy parfümje lesújt,
Mit számít, hogy avas, avatag.

Szavak, szavak, ódon, messze tűnt
Szavak, ízek, olvadó szavak,
Etesetek, hogyha éhezünk.

PÁVA

*Mindent összevéve a madár
a legesleggyönyörűbb állat.*

Egy páva szállt le a téglagyár
porába. Egyszerre megálltak,

és föltápáskodtak hirtelen
a zóna robusztus porában.
Fénylett a rengeteg pávaszem,
s a por, amely előbb kopáran

szürkült az udvaron, tündökölt,
és minden tündökölni kezdett
a téglagyár udvarán: a föld,
a por és minden fénye vesztett

erő, a tompa, a holt szemek
sötét árcai kifakadtak,
mint lobbanni látni hő szenet,
megnyílni árját a pataknak.

A foglyok megálltak hirtelen,
s hirtelen megálltak az örök.
Csend lett és lángolt a pávaszem,
a csendre fénysugár vetődött.

Nagy lett az udvar, a téglagyár
hosszú, egyetlen pillanatra.
A páva rikoltva égre száll.
Mintha a szívük kiszakadna.

FÖLAKASZTOTTÁK FÜVESIT

Fölakasztották Füvesit,
a székkutasi parasztot.
Ki volt az, aki akasztott?
Ki veszi magára bűneit?

Hallottam hírt, hogy valaki
felkötötte önkezűleg
magamagát,
s láttam pozdorjává tört csontokat
a vasút öngyilkos sínjein.

Hallottam hírt, hogy valaki
súlyt köt a drótra, téglát,
s nagyot lódítva áthajítja
a villanyvezetéken.
Elterjedt öngyilkossági mód
a villany meg a drót
segélyével halni
azon a vidéken.

S volt olyan, aki nikotint
ivott. Ó, mennyi méreg,
és mennyi önítélet
mutatta változatait!

De az, hogy valakit idegen kéz
gyilkoljon egyre, megdermesztett,
a gyereköszön, a kiserkent ész
hideg, borzongó, felnőtt lett.

Régen volt, ma már meg se rettent,
ismerek néhány hihetlent,
ismerem a történelmet,
a Füvesiek történetét.

S jönnek új hírek sok halállal:
megkövezés, lefejezés.
Új öngyilkosság mások végzetével.
De mi a kezdet, és hol van a vég?
Hol a régi, a híres emberiség?

PIROS CSIZMA

Zsarnoksággal koronázva
sok álmatlan éjszakája
fulladt a pör hajnalába

himnuszból volt a kápolna
szemhéjait összetolta
tömjénfüstben állt a szobra

égbe tette az éljenzés
betekerte az égzengés
lefürdette a vérengzés

Koronája félrenyaklott
elzúgtak a régi tapsok
a sok tenyér lehanyatlott

Koronája sárba rúgva
lélekben sem elpirulva
sompolygott el messzi útra

Piros csizmája nyomát
vérrel lepte be az ősz
vérrel lepte be az ősz

A KOPONYA SZÓL

Egy csontvázhoz tartoztam,
de letörtek róla,
a borda, a kar-, a kulcs-, a sípcsont,
mind-mind, ami egészé tett egykor,
már messze van tőlem.
Szegények, azóta keresnek,
attól a pillanattól fogva,
hogy egy éjszaka félrelökték a fedelet,
fölfeszítették – sietősen – a koporsót,
kikaptak mindőjük fölül.

Már nem kellett letörni sem,
a hús, az inak már elrohadtak,
elolvadtak, már nem volt semmi sem,
ami hozzájuk ragasszon,
nem tehettek semmit ellene,
elveszítették felső ízük, a koponyát,
engem, a test mozgatóját,
az agyvelőt lötykölő tartályt,
lesöpörték róla a maradék hajszálakat is,
megfőztek, hogy kibukjon minden részletem.

Az a koponyarabló éjszaka!
Ki keres, mint egy korszakot?
Én tudom, hol vagyok,
de ti nem tudjátok meg soha.
Azt hiszik, engem téptek ki a sírból?
Én már nem az vagyok, aki voltam.
Bosszúra vágytak? Nincs bosszú,
minden jóvátehetetlen.

Én csak tudom, én, aki bosszúból öltem,
én, akiben már csak a semmi van.
Én, a rég lejárt agyvelő emlékezte.
Már csak holt anyag vagyok,
mineralizálódott csontszövet,
hidroxi-apatit, kalcium-karbonát,
alkáli só, olvasd a lexikont!
Csak azt raboltátok el, nem azt,
aki a mélyében dolgozott,
nem emberfőt, csak egy koponyát.

Sajnálom, hiába minden,
nem tudtok megszégyeníteni.
Sajnálom, jó bosszú nincs soha.
Egykedvűen tűr akármit a héj.
Tűr? Se tűrni, se nem tűrni már nem tud.
Most még koponya, de holnap már az se,
de hogy mi, elrejt a nemlét.
Nem tudtok eladni, nem kellek senkinek,
egy lyukas garast sem érek,
átfűtyül rajtam az idő.

APOKALIPSZIS

Gottfried Bennek

Az Embert leszíjazzák.
Azokat a pontokat,
ahova ráillesztik a drótvégeket,
sós vízzel kenik be,
hogy jobban vezessék az áramot.
A koponyát leborotváltják,
sós vízzel átcetsetelik,
fémsisakot húznak rá
egész a szemöldök vonaláig.
A szemet erős szalaggal leragasztják.

A testen remegés fut át,
rezeg, rázkódik, rángatózni kezd,
hatvan fokosra hevül,
a bőr megperzselődik, füstölög.
A szem fölrobban,
folyékony kocsonyává olvad,
sűrű, sötétvörös lé buggyan ki,
szivárog a ragtapasz alól
kétfelől az arcra.

A száj kinyílik,
buborékokkal teli habot tűr,
a tajték nyúlós áradatban csurog lefelé.
A bőr alatti véredények felszakadnak,
az egész testet vérfoltok borítják el.
A szív megáll, a koponya szétszakad.

Ez már csak Tetem.
Vihetik.

PIHE

Akkor leszek végre szabad,
ha lerázom az akaratot,
ha már lehull az akarat,
ha már semmit sem akarok.

Ha már minden szál elszakad,
szabad leszek, akár a halott;
himbálózom az ég alatt,
s szálllok föl-föl elragadtatott,

rajongó lélekkel, pihe,
a szférák nagy öbleibe.
Szétáradok, eláradok,

s nem emlékszem, hogy voltam-e.
Így hömpölyög elém eme
legvégső, boldog állapot.

NAPRAFORGÓ

Ki van nyílván a napraforgó,
mind hogy virít!
Egyfele fordul, áhítattal
néz valakit.

Mintha mind egyhez imádkozna.
Ki az az egy,
akire minden napraforgó
most rámered?

Nézd a nyújtózó, tömör tömböt,
mikor suhansz,
milyen egyforma, egy szín sárga
mindegyik arc,

egyik se másféle, mint a többi,
mind úgy virít,
ahogy a másik, mint a zubbonyt,
úgy viselik

a sárgát, a sárgát, a hatalmas
fergeteget,
amely úgy vonul elő nyersen,
mint kész sereg.

Kapaszkodnánk, de mint a kórót,
messzire visz.
Köröskörül azé az élet,
ki benne hisz.

Ő a nap, amelyre úgy néznek
áhítatos
szemmel, hogy nem látják, a fénye
árnyba tapos.

Látod, a sok fő egyfelé néz,
úgy aszik el
meghajolva egyre sötétebb
színeivel,

hogy akkor se fordul el attól,
akit imád,
merev nyakkal őrzí a hűség
mozdulatát.

AZ URNA

Amikor az urna
visszaöklendi majd a cédulákat,
olyan lesz, mintha egy részeg öklendene,
keserű hányadékkal lesz tele az ország,
amit a kóbor kutyák falnak föl
éhesen, egymásra vicsorítva,
és mi nézzük, hosszan nézzük őket:
az ebeké vagyunk, az ebek eledele.
A tiszta urna mit művelt velünk?

A KÜLVÁROS ÁLMAI

Ismeritek a külvárosi lármát,
a zsivajgó kínai piacot?
A szűkölködők súlyos földi jármát,
a lankatag álmot, a kacatot?

Ezüst a lepel a sok bővli holmin,
fölvesszed egyszer, le is vetheted,
akár a szitán, átlátni a zoknin,
az óra jó, ha pár percig ketyeg,

jönnek mégis, a piac olyan olcsó,
hogy az áztatás egyre megkísért.
Hátha, hátha! És járják a zsidongó
piacot a jutányos árakért.

Rezzenéstelen kínai rabszolgák
ostábláznak és várják a vevőt,
s ha erre ődöng, kínálják a polyvát,
a léha árú álmárkás cipőt.

Itt éldegél végtelen évek óta
a külrészen a piachoz közel
a panelházak mélyén meghúzódva
csöndesen, a ki tudja hány ezer.

Hát mi vagyunk az ő Amerikájuk?
Hát mi jutottunk nekik a helyett?
Vándoroljunk be, vagy hogyan csináljunk
magunkból is kínait, idegent?

AZ ELKÖSZÖNTEK

Szűrődtek itthon fia, lányai, azóta
egymást nem látni a szél szerteszórta,
elsodorta, vont, elzsilálta őket,
egyszer egy évben, ha jönnek,
kopogtatnak, aztán gyorsan elköszönnek.
Az egyik erre, a másik arra,
idegenek közé keletre, nyugatra,
nem rejtetlen tett utakon messze,
mentek hívásra, elbűvölő neszre,

termékenyebb életre, jobbra, másra,
kiürítésre, kiszípolyozásra,
máshová teríteni elmét,
szőni másoknak elméjüknek selymét,
adni másnak az elme aranyját,
a drága kagylót, a gyöngyök anyját,

a dicsőséget csak adni másnak,
adni tudást a távoli tudásnak,
izzadni másoknak a gyöngyöt,
akik itthon, izzadnak göröngyöt,
mit is izzadnának, ha törve kagylójuk,
a héjat hogyha leroppantják róluk.

Nevük a régi, még nincs róluk lefosztva,
de mit ér a név, ha már elorozva,
ha már olyan idegenbe olvad,
mint fán új gally, amelyet oltottak,
más lombjába bújik a gyümölcse,
más fa ölen érik már örökre,
nem rázhatjuk a mi kosarunkba,
kosarunk üres, fáink alja dudva.

Miért a kert, ha nyáron túli ősze
nem lesz egyetlen sápatag gyümölcse?
Aki fát nevelt, ásta jól a földet,
mért nem örülhet ősszel a gyümölcsnek?
Fiai, lányai milyen messze vannak!
Már örökre csak másoknak adnak?
Vagy amit adnak, idáig szivárog,
telibb lesz-e tőle az itthoni árok?

Utódai idegenek lesznek,
mások közé, más világba vesznek.
Kifosztott fa, kifosztott öregség,
neked mi jut? Már csak a betegség?
Fiaid, lányaid ha jönnek,
beköszönnek, aztán elköszönnek.

A GYŰJTÖGETŐ

A szekrényben, kicsi üvegekben
hány vascsavar, mennyi facsavar!
A csavart, a szöget gyűjtögettem,
az utcán is föl-fölszedegtettem,
elhullajtott szögekre ha leltem,
nem szégyelltem, sohase restelltem
lehajolni értük a porba rezzenetlen,
nem azért, mert úgy adódtak ingyen,
hanem mert jók, s a jó el ne vesszen,
még a rozsdás is, éppen az hiányzik,
az a rozsdás, az a kicsi nyápic.
Csavaroztam, deszkákat szegeltem,
fűrészelttem, csiszoltam, reszeltem,
akarat-nem-híján szöggel szögecseltem,
egy szög, egy csavar mindig ha hiányzott,
kitoldottam azzal, amit járva-elve leltem,
azzal, amit a föld a kezemre játszott.
Hány akarat, hány hasznos facsavar!
Fiatal voltam, milyen fiatal!

Mennyi üveg, hány doboz üresség
várakozik: egyszer dolga essék,
hogy teljesedjék javakkal tömötten.
Még hány elveszett alattam, köröttem!

Egy elhullajtott akarat a földön
öngyilkosból vált ki sápadtan, halványan,
miért hogy én vagyok, aki megtaláltam?
Lehajoljak érte? Vissza sohasem jön,
aki elhullatta sápadtan, haloványan.
Mint talált tárgyat leadjam soványan
a legelső gyászos irodában?

ÓLOMSÚLYOK

Egyensúly

Ólma teszi a billegőt.

Kéz

Egy kéz kinyúlik,
de tartozik-e hozzá valaki?

Szemközt

Ó, hölgyem, annyira örülök,
hogy szemben ül velem!
Lába gyönyörű, sőt, ami több,
egészen meztelen.

Kínai asszony a szülőfalujára gondol

Tocsogó rizsföld.
Nagy homlokú, cammogó bivalyok.
Üveghomlokú villamosra vár.
Rizsszemet morzsol,
és fölsóhajt: őszülök.

Madáretető

Nem veszek készen etetőt,
kész madarat hozzá.
Én csinálom a fatetőt
szellőssé, gonosszá.

A lópata

A lópata
demokrata.

Vigaszt

Nem a híradót, a közélet híreit
bámulom, hallgatom
kinyitva tévét, vagy weben új világot,
most már az űsvadon,
a dzsungel, a szavanna, a tigris és a gyík,
az Ob, az Amazon,
a sosem látott világ, az óceánok
mélye a vigaszom.

Az éjszakai híd

Mentél-e már egy éjszakai hídon,
mikor a híd már egészen néptelen,
és elfog lassan a bágyadt félelem,
hogy itthon vagy, de nem vagy mégse itthon.

Egyetlen vágy

Egyetlen vágyam: öregség.
Élni fiatalon.
Hogyha elérem az estét,
újra hajnalodom.

Dió

Aki diót kíván,
törje föl a héját!

Bastille

Kisfiam, ostromold a Bastille-t,
foglalj el engem!

Bosszu

Fogj botot, vagy kutyát uszíts,
mindhiába, jó bosszu nincs.

Mondjuk

Hogyha újrahajt a szőlő,
ha az óbor nemesebb lesz,
ha a rózsza lesz özönlő,
[mondjuk:] megpihenhetsz.

Kert

Eltűnünk észrevétlenül,
helyünkön más remény hevül,
a kertben új mákszem hőzöng,
új mákszemek, új erősök.
Csörgeti, csörgeti a szél
a gubót, a gubót, a gubót.

Meditáció

Fogom magam és fejre állok.
Ma már ez igazán alapjog.
Ha talpon rosszabb. Mint a baglyok,
fogom magam és meditálok.

A néma

Nem tudtam magam soha kibeszélni,
az előszó sose volt kenyerem,
letepertek a fecsegők igéi,
most is hallgatok némán, mereven.

Bolond

Bolond, akit az első szó megölne,
az első csúnya szó,
eszetlen, akit elnémít örökre
az első buktató.

Bolond Pierrot

Micsináljak?
Nem tudok micsinálni!
Én se.

A nyugalom

Megnyugvást mi ad?
A forró nem tevé,
hogy nem cselekszem, és
nincs már öntudat.

Ősi munka

Ősi munka:
párt csalogat,
szól az unka.

Áhítat

Két lábra áll,
megcsókolja
a levél ujjhegyét
a kecske.

Szerelem

Koszor és büszke talpaid
alatt az ember úgy lapít
akár a patkány sír visít

Észvesztő

Elvesztette a józan eszét
egész a sárgaföldig.

Lét

Röpülve károg a varjú.

Üzenet

Nem érek rá,
a halálommal vagyok elfoglalva.

HÁROM KIRÁLY

Három király ballag napkeletről,
követi a fényes csillagot.
Levászott a korona fejükről,
botjuk, az erős, már elkopott,

s már annyira fényes az a bot
ezer éve markoló kezüktől,
mint a csillag egy sugara ott,
mely földre sújt le a végtelenből.

Szomjaznak az iszonyú melegtől,
lábuk alatt süppedő homok.
Elvállik a hústól az öreg bőr,

kristályos vérben kín gomolyog.
Kopik a fény a vándormenettől,
elkopik, de visz, visz az a bot.

IKAROSZ

Ikarosz, hideg a Hold.
Ne viasszal ragaszd össze a szárnyakat,
a viasz kétséges, rossz anyag.
Apáddal ne tarts, túl taktikus, nem olyan merész,
hogy követned kellene óvatos szárnycsapásait.
Bocsásd meg neki, hogy nem zuhan le,
mert mértékkel középütt száll.
Ne szökj vele rekkenő déli órán,
várd ki a éjszakát! A Hold hideg,
Ikarosz, röpjélj!

KLASSZIKUS TORZÓ

Elért a legnagyobb szégyen,
ami csak érheti a férfit:
kontraposztban álltam,
de lezuhantam a lépcsőn,
bal karom leszakadt,
letört szép, adonisi fejem.
Pheidiász, Müron, Polükleitosz
kéznyomát viseltem egyszerre,
én, a kalokagathia, a kurosz,
a szépség, a mérték összegzője.
A Lépcső Szobrása
végezte rajtam el
az utolsó simításokat.

Klasszikus alakomat
Aphrodité és Persephoné
szobra ölelgette,
Anemoneae lányai csodálták.
Torzóvá lettem,
műremekből csonka műsilánnyá.
Nem ismeritek hallatlan fejem.
Ihr kanntet nicht mein unerhörtes Haupt.
Nem változtatom meg az életem!

SZOBOR

Minden kő szobrot rejteget,
tiszteld hát a sziklát!
Vagy a mesternek tisztelet,
te mohos nyakigláb,

te nyurga, te formátalan?
Ha turista mászik rád,
egy aktra mászik, bája van,
és mit lát? Merő sziklát!

Vagy egy hős homlokán tipor,
a koponyát tapossa,
sáros lábakkal egy szobor
eszméjén tör magasra.

Egy szentén, amelyet belőled
fakaszt ki majd a véső,
te szürke kő, amelyet ma kőnek
néz csak a mendégélő.

Hogyha elnézem magamat,
melyik éneket látom?
Öregben is a fiatalt,
vagy megdermedt halálom?

Ki tudja, mit rejt a hanyag
test végül egyszerűen?
Az ember formájú anyag
a bűnben, a derűben?

Mit fakaszt ki a mesterem,
ha egyszer majd kifarag?
Mi lesz belőlem, mit terem
a kinyakló húsdarab?

A LYUKAS SZOBOR

Egy Henry Moore-szoborra

Lyukas mellet élek, takarom, ahogy a vakok
árnyékos szemüveggel a kihamvadt ablakot,
bronzban vesztegelek egy dermedt múzeum előtt
arra várva, hogy a fény majd egyszer engem is elönt,
s nem didergek többé a fűben, én, a meztelen,
fölhevít a nap és nők járnak arra nesztelen,
s én a mutogató, kitárom előttük mindenem,
üres gödör a mellkasom, de nem röstelkedem,
s megszeretek egyet, aki naponta erre jár,
fényes bronzba önti őt is a déli napsugár,
a blúz, a szoknya leolvad róla egyszeriben,
és ott áll előttem tetőtől talpig meztelen,
s azt mondom neki, hogy a múzeum hiába néz,
nem vesz el soha, mert kötöz egy erős esküvés,
a szerelembe viszlek, én, a mindörökre hű,
édes lesz a bronzíz, édes lesz majd a keserű,
odvas, lyukacsos formámon az üreg megtelik,
antik isten leszek, csak még nem tudom, hogy melyik,
te meg a legteltebb istennő leszel, domború

idomú, antik bőrű, húsú, antik tomporú,
elhagyjuk a várost, a folyton csiszoló szelet,
s áldjuk a szerelmet, amely kiteljesíthetett.

LÉDA ELBOCSÁT

Két meztelen test egy óriás lepedőn:

Léda és Ady Endre.

Gigantikus mellek, fülő fellegek:

alattuk Ady Endre.

Kiugró bimbók, gigászi rügyek,

két kemény tömb jobb és bal felől

a végtelen ágyon.

Fordult fölülre a meztelen Léda,

s alázuhant a két hatalmas

tépve, unszolva, marcangolva.

És kikelt az ágyból és megállt

alázúduló két orommal.

– Nézd meg utolszor, Ady Endre,

emlékezz rájuk! Elenyésznek.

Nézd meg még egyszer őket,

mert nem látod soha többé!

Szemedre bocsátom még egyszer, utolszor.

Nem omlanak rád soha többé.

Te bocsátasz el?

Én bocsátalak el a hatalmas ágyról,
ne te hidd, hogy el te eresztasz végleg
petyhüdt, kihunyó idegszálaiddal.

Nézz meg még egyszer, utoljára!
Nézd meg terjengő, dorombolt melleim,
most, hogy kedved eltelt,
s nem gyűröd őket soha többé.
Merengve jártak úgysis a tenyér öbleiben.

Te félj, Ady Endre,
te félj, hogy nem tudod őket elfelejteni!
Itt állok a hatalmas ágy előtt,
nézz, ha tudsz, ha van még rá szemed!
Öltözöm, fűzőmet fölveszem.
Elbocsátalak.

A SZERELEM SALAKJA

Nem a szerelem salakját
választom ki testem rejtekéből,
az már elhagyta alakját,
formátlanul sötétlik a mélyből.

Mint kisütött hús tapadó salakja,
rossz törmelék, sötét szemcse, ruskó
a lábas alján, olajba tapadva,
mint kivágott fa után a tuskó,

úgy ülepszik roncsa, maradéka végleg.
Kiönteni! A trágyára salakját!
Felejtetni, kiszűrni belőlünk a némbert,
ne lássuk többé effektív alakját!

Kiszűrtem magamból a némbert,
nem látom többé effektív alakját.
Magát a szerelmet, ama valaha belém vert
hitetést szűröm ki, nem is már salakját.

Új időbe lépek, mint Ádám, mint Éva.
Szebb lesz nélküle a salaktalan eszme.
Eszmévé tisztulok, mint a Hold karéja
a tiszta égen időtlenbe veszve.

AKI ELFUT A NAP ELŐL

Aki elfut a Nap elől,
ne higgye, hogy enyhül a vér,
mert az árnyék is égető
annak, aki a Földön él.

Azon, aki a Földön él,
se nap, se árnyék nem segít,
ha napot árnyékre cserél,
két életet is elveszít.

Hogyha árnyékot napra vált,
áttetsző, gyöngre remegés
árasztja el, a nyurga láng,
a mágneses napkitörés.

Hogyha napot árnyékre vált,
feneketlen, örök sötét
nyeli el, falja föl, nincs tovább,
ami éltette, véget ért.

Ne érintsd ujjaddal a fényt,
gonosz, komisz a napsugár,
méhében ott nő a sötét
magzat, az árnyékos halál.

Az árnyék árkába ne lépj,
az árok mélyén megbotolsz,
fekete, nyirkos meredélyt
tíz körmöd szakadása vonz.

Se napra, se árnyra ne lépj,
a Nap árnya maga a láng,
ha futsz a Nap elől, az éj
árnya undorral kiokád.

A KÁVÉHÁZ TERASZÁN

Azt a mosolyt, azt a csupa derűt még
sokáig látom (*e – ű – e*).

A Zserbó teraszán ültünk, a szívműtét
után. – Sikerült – mondta – de mi
lesz a vége, ki tudja? – szólt derűsen
örökös, szokott mosolya.

És most (*a – e – i*)
halott.

AZ IZOTÓPLABOR VÁRÓTERMÉBEN

Fönt óra, hogy mutassa az időt.
Mind arra várnak.
El vannak különítve.
Nézik a számlapot, mikor telik le
a kiszabott idő.

Egy palack víz van náluk.
Szorítják aggodalmasan.
Ha eljön a perc, isznak.
Fél óra alatt egy litert.

Két ajtó közt olykor
egy halk nővér megy át.

Kibírhatatlanul kattog
a mézsfehér váró.
Egy nő már nem bírja tovább,
elmesél.

Mindenki meghalt,
mondja részvétlenül.

Időnként az órára néznek.
Milyen lassan múlik az idő!

Szólítják. Mosdóba.
Üres test kell nekik.
Dermedten fekszik,
a szemét lehunyja,
rácsúszik a gép.

Fehér mennyezetet lát odafönt.
Minden messze van, közel.
Kínálja tagjait a sorsnak.
Most hatol át a csontokon.

A VÉGSŐ SZERETŐ

Hiába lettem hetvenöt,
most leltem igaz szeretőt.
Olyan hamvas, de szűz-e még,
De szűz-e még, de tűz-e még?

Hirtelen jött vad beduin,
Álmatag albán vagy szőke finn?
Úgy űzi a szeretkezést,
Hogy a végén még elemészt.

Hiúságomat legyezi:
Ilyen öreg is kell neki.
Azt akarja, hogy váljak el,
De kitől, mitől álljak el?

Hűsége méz, de keserű,
Kentaurkanca, gyönyörű.
Dombormű, forró bronz idom,
Borotvált rózsa, gyűrt szírom.

Meredő filozófián
Térdeplő, hajló földi lány.
Majd a tükör, az izotóp,
Világra hozza, hogy ki volt.

A lélek színe, az igazi,
Ki fog majd végre látszani.
Hiába is ötöl-hatol,
Az izotóp tövig hatol.

Hitbuzgó rózsza, hóban áll
A hímajzó nőstény rózsaszál.
Neve sötétlő, neve Rák,
És jön, jön a testemen át.

ÉDESANYÁM, GYÚJTS VILÁGOT

Édesanyám, gyűjts világot,
hadd lássam a másvilágot!
Édesanyám, gyűjts világot,
hadd lássam a túlvilágot!

Koporsódból végy szilánkot,
végy szilánkot, gyűjts világot,
hadd lássam a túlsó partot,
mert innen már odatartok.

Szoríts helyet oldaladnál,
te légy, aki engem dajkál,
aki engem újra dajkál,
mint a méhecskét a kaptár.

Ha nem jutott teli bögre,
fejemet a konyhakőbe
vertem, bőgtem, sivalkodtam,
mirmidó kis pulya voltam.

– Hadd csinálja, abba hagyja!
De sok mindent hagytam abba!
Sok váratlan zörgetésem
redőnyödön éj felében,

tiértetek a könyörgést,
az együgyű imaöltést.
Két kezemet összeróva
taníts újra imaszóra!

Fázócskásan ágyba bújva
én ágyamban mondjam újra,
mondjam újra minden este
azt az imát szívrepesve!

Édesanyám, gyújts világot,
hadd lássam a túlvilágot,
de mielőtt közeledne,
hadd jussak a közeledbe!

El se éltél, meg se haltál,
szoríts helyet oldaladnál,
engedd meg, hogy lepihenjek,
de késleltesd még a mennyet!

Ha lehet, még nem sietnék,
mire jó a nagy sietség?
Kötve van még a szövetség,
oldani még nem szeretnék.

Édesanyám, olts világot,
ne lássam az árnyvilágot!
Édesanyám, olts világot,
hadd nézzem a napvilágot!

A VENDÉG

Benyit az ajtón. De köszönni? Nem.
Hiszen családtag, dehogy idegen!
Testvér? Kié? Mohos ős? Unoka?
Milyen rokon miféle rokona,
hogy egyszerre a metszett poharat
kiveszi, tölt, cseveg, leragad
örökre, itt van, hozzánk tartozik,
a miénkből kínál, s ha bort iszik,
bőfög, kicsinyel, hátba ütöget,
bútort rendez, akár az üteget,
lőtáblát akaszt, amit gondolunk,
rokkantra őrlí, belerokkanunk,
belénk szorul a lélegzete is,
áporodott lesz az is, ami friss
volt, a levegő, dohos lesz az otthon
családi mélye, akár a halotton,
mert itt van már a legelső halott,
s jön a többi, mindenki jönni fog,
mindenki meghal, zavartan indul el
a túlotthonba, ha lesz még benne hely.

HIDEG VAN

Egy kicsit még elvacogok.

OB SIT

Száműzve, semmire se jó már,
csak porfogó, mogorva, tétlen szolgál,
idejét kiszolgálta,
már nincs haszna, már nincs semmi dolga,
obsitot neki, elég volt a vágta.

Nézzük a szekrényt, ugyan mit rejt
hátról a polc, ezt a bögrét
ki veszi kezébe? Öntelt, ívelt
cifrákkal tele, de mi történt,
hol van az öröklét?

Elrepedt, csorba lett a széle,
hátrátoltuk, töltöttük a széfet,
új bögre került a helyére,
hátrátoltuk, mert hogy emlék,
s egy újabb átmeneti vendég
került a helyére,
amely egyszer ugyanúgy véget
ér a polcon.

És egyszer majd másé lesz az otthon.

Sajnálom őket, akik megöröklik
fölsleges, cikkcakkos életünket,
a bögrét, amelyből ittuk a teát.
Sajnálom, aki majd eltűnődik:
ez volt a kezében, efölött merengett.
Miért kényszeríti, mintha
általa mi kényszerítenénk?
Ami lejárt, lejárt.

Csorba bögréből nem isznak új teát.

EGY VERSRE

Tűzliliom az éjszakában
én hiszek a csalogány szavában
én hiszek a vers hatalmában
én hiszek a költők szavában
a tűzliliomban a borvirágban
anyám kertjében
a borvirág nevében
hiszek a babonák napjában
a reklám-neonfényben
az Oktogon szíve közepében
hiszek a költészet hatalmában
hiszek a temető kertjében

én hiszek a régi füzérben
a megkötött szövetségben
én hiszek a szavaikban
ami volt ma is itt van
én hiszek a kötelékben
a költészet nevében
hiszek a költészet erejében
hiszek a jóság támaszában

hiszek a társban
ahogy az ádventi ünnepélyen
hallgatja hallja szívverésem
hiszek a mosolyában a szemében
ahogy rám pillant üdvözölni készen
és mikor elmegy előttem
gyorsan sietősen
fölemelt kezében
hűség van az ádventi fényben
kulcsot tart erősen a szív közepében

hiszek egy számban a kilencben
hiszem hogy hisznek a billenő kilincsben
mert nem hinni lehetetlen
annak aki benne egy ősi eredetben

hiszek a nevekben
versbe valók akiket szerettem
azokat el nem ereszttem
a világ zavarában
hiszek a barátság hatalmában

de a közönyben a gyűlöletben
nem hiszek ferde okban
a hitet én fölemeltem
nem nyomja mélyre bennem
a keserűség a torokban

ha volna ha lenne keserűség
venném mint méznek a derűjét
mint méznek édességét
nézném a kaptár méhecskéjét
ahogyan gyűjti édes mézét
a tűzliliom kelyhéből sóváran
csakis a napon és nem az éjszakában
és édesség lesz a csalogány dalában
csupa hinni való minden borvirágban
hinni való a költészet szavában

erős szélben is énekel magában
az a csalogány a sűrű éjszakában

BESZÉD A VILÁG KÖLTŐIHEZ

Világ nagyságosai, költők, a nagyvilág,
az egész föld kerekének hangot adói,
nagyok, akik magyarul is szóltok mihozzánk,
magyarokhoz, akiket sok próbán át idehoztak
alázatos szívvel, hű formába öntve
a mieink, nyelvünk káprázattal teli tudói,
akik élénk hajtogatták bízvást
a ti szavaitokat, óriások,
tudtok-e róla, tudtátok-e még elevenen,
hogy a mi lapályainkon is szóltok?
Lapályon élünk? Lapályon él a magyar nyelv,
a mi költészetünk csekély híreivel,
arccal a föld felé, földre tekintve,
ti, akiket nem győznék felsorolni,
mind éltek, mind lélegeztek a mi
tüdőnkkel, egyek lettetek velünk,
tudtok-e róla?

A mi lélegzetünk
frissít-e bárkit a külső világon?
Tudunk magunkról, postakész, körbezsinegelt,
körülmadzagozott kartondobozokba téve
a mi ajándékaink, a versek,
a mi szavainkkal. Itt a karácsony!
Tudunk magunkról, betöltöttük azt, amit
be lehetett tölteni egyáltalán,
és ha nem lehetett, mert némává tett,
ami ránk ült, átlalatok szóltunk, oltalmaztatok,
vittétek a sorsunk, rajtatok gördültünk előre,
de közben azért a mi görgőink is forogtak.
Tudunk magunkról, kell tudnunk, mást nem tehetünk,
vittétek a sorsunk, s mi vittük a ti beszédeketek.

Sokan vagyunk, akik ugyanígy.
A világrészek hajlékaiban
hány költő tolong ismeretlenül!
Egy kis nyelvben is mennyi titokzatos lélek
kész arra, hogy világra jöhessen.
Küldjük, amit tudunk, olyan az ajándék,
amilyenek vagyunk.
Verseink olyanok, amilyet megérdemlünk.

Aki tudja, hogy a versnek tétje van,
a téttel egyenlőn erős.
Sorsunk ugyanaz, egy időben élünk,
az idő egyformává, eggyé alakít.
Világ nagyságosai, költők,
nyúljunk át egymás határain,
szorítsuk le a pátoszt, pántot rá,
úgy legyen!

AMI MÉG HÁTRAVAN

De vess számot, hogy mit műveltél eddig
útközben, hisz minden útközben ér,
amíg a kezdet célba nem türemlik,
és le nem fog egy hatalmas tenyér.
Számot nem vetve lelked ha levedlik,
a csontra ül rá hidegen a tél.

Már meg kell tenned nyugodalmad végett
a hű számvetést életed felén,
tudva, mindenkor minden fele élet,
és jön még hossza, s a hossz olyatén,
hogy nyúlik egyre, bárha nem tetézed,
magától nő, és örök jövevény.

Állj meg egyszer, csupán egy pillanatra,
latolni, mérni, hátha sikerül
a tűzbe nézni, a vakító napba,
sugarait, mely el nem különül,
szálanként látni, szanaszét szakasztva,
láthatóbb, mintha egybe sűrösül.

Egyike vastag, a másika vékony,
egyike szégyen, a másika nem,
voltál éber és voltál aluszékony,
álmodban éber, álmos éberen,
átkeltél a mély, sötét hasadékon,
kapaszkodtál, botoltál odalenn.

Meg-megálltál veszteg és igyekeztél,
és túl is vagy már életed felén.
Mi jutott egyéb sűrű töviseknél,
ha nem tudnád, akkor majd közlöm én.
Ha van még időd, állj meg egy keresztnél,
mondd, hogy rendben, s hogy jobb egy kőedény.

Úgy látszik, élsz még, mert szólsz, elegend van
abból, ami a világban folyik,
dolgozhatsz annyit, hogy már meleged van,
izzadhatsz, tudva, mi se változik.
Ha elpusztulsz, akkor is idegen vagy.
Így juss el az utolsó álmokig.

ELMEGYEK MEGHALNI

Példák könyve

Elmegyek meghalni.

A halál bizonyos, a halál órája viszont bizonytalan,
a halál óráját bemérni nem tudom sehogyan.

Elmegyek meghalni.

Mire szeressem azt, aki keserű végzetet ígér,
kinek a szerelme hiábavaló, aki engem halálra ítél.

Elmegyek meghalni.

Én, aki most élek, olyan leszek, akár a hajdaniak,
akik már elmúltak, én is elmúlok egyetlen jaj miatt.

Elmegyek meghalni.

Lásd, hova megy innen minden jelenvaló,
messze, mint kis patak, messze, mint nagy folyó.

Elmegyek meghalni.

Hamuvá leszek, hamuvá, amiből születtem,
marék hamunak indulok amióta lettem.

Elmegyek meghalni.

Követem a többbit, megyek a többiek ösvényén,
nem vagyok az első, nem vagyok utolsó a végén.

Elmegyek meghalni.

Király vagyok, de vele hiába dicsekednem,
a halál nagyobb király, neki kell engedelmeskednem.

Elmegyek meghalni.

Püspök vagyok, de a botot, a süveget akár
akarom, akár nem, letéteti velem a halál.

Elmegyek meghalni.

Pápa vagyok, de nem hagy pápálkodnom sokáig a trónon,
lefog a halál, ellene nincs mit rugdalóznom.

Elmegyek meghalni.

Vitéz vagyok, diadalmaskodtam annyi viadalon,
de nagyobb vitéz a halál, leteperni sohase tudom.

Elmegyek meghalni.

Bajnok vagyok, jól tudom a fegyverforgatást,
de levágni nem tudom én sem a mord halált.

Elmegyek meghalni.

Ifjú vagyok, a hajnalból alighogy kiléptem,
de irigy a halál, nem ereszt örvenni vénen.

Elmegyek meghalni.

Vén vagyok, immár vége az én időmnek,
nyílik a halál kapuja, a vének belenyögnek.

Elmegyek meghalni.

Szegény vagyok, üres kézzel indulok előre,
megutáltam a világot, meztelenül megyek ki belőle.

Elmegyek meghalni.

Gazdag vagyok, töméntelen a marhám, aranyam,
de a halál ellen mind-mind haszontalan.

Elmegyek meghalni.

Bíró vagyok, sokakat megfeddtem, elítéltem,
rettegek, de meg kell nyugodnom a halál ítéletében.

Elmegyek meghalni.

Nemes nemből születtem, de mit ér a nemességem,
időmet nem nyújtja hosszabbra ősi nemzetségem.

Elmegyek meghalni.

Szép vagyok látásra, de nemes termetem hiába,
a halál szépségemre nem néz, inkább megutálja.

Elmegyek meghalni.

Bölcs vagyok, elrekesztettem, aki énelém állt,
de ha beszél a halál, akkor a bölcsek is némák.

Elmegyek meghalni.

Bolond vagyok, de a bolond halál nem nyújt békejobbot.
Egyetemben mennek a halálra bölcsek és bolondok.

TARTALOM

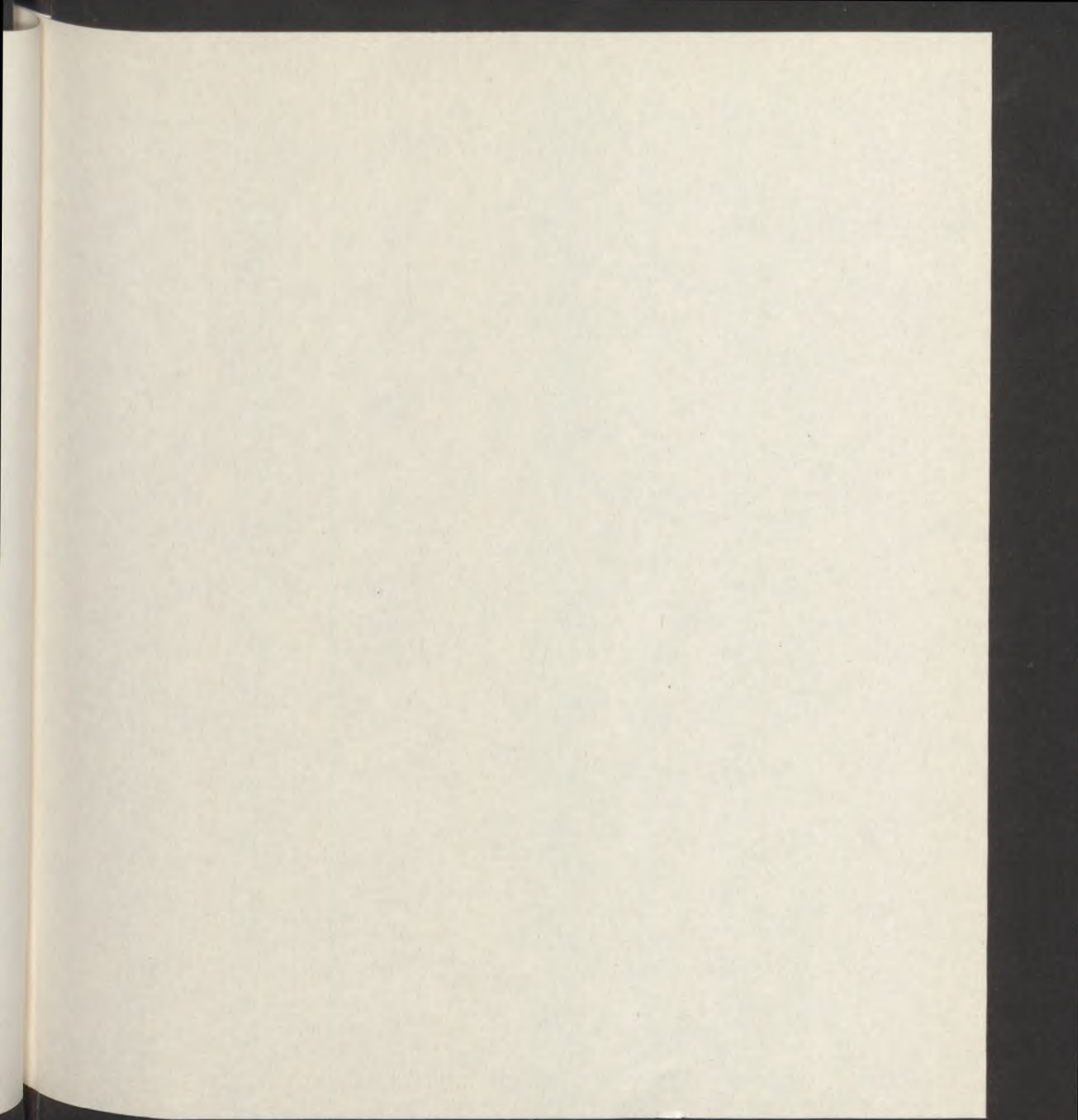
Keresztlevél	5
Régi posta	6
Ékezet	7
Aszfalt	8
Vissza	10
Sötét verem	11
Avar nyugalma	13
Eperfa	14
A ház előtt	16
A világ fényei	17
Aki ha voltam, már nem vagyok	19
A végső naplemente	20
Kolera	22
Sietség	23
Májusi fagy	25
Malom	26
A hegyi ház	27
Szólt az Úr	29

A nagy magány	35
A hallgató	36
Mint a fák	37
A bűn	38
Sejtelek	39
A drága kincs	40
A teremelés előtt	41
A némaság előtt	44
Opus 1.	46
Hajnali futam	48
Aranyeső	49
A Nagy Talp	51
Nyír	52
Uralom	53
A hely íze	54
Pupilla	55
Várakozás	58
A kilincs	59
A világ közepe	61
A kín gyűlölete	62

A többiek	63
Egyetlen fűrt	64
A kesztyű	65
Sorok a végtelenről	66
A hajnal szempillája	68
A múlt idők szavai	70
Páva	72
Fölkasztották Füvesit	74
Piros csizma	76
A koponya szól	77
Apokalipszis	80
Pihe	82
Napraforgó	83
Az urna	85
A külváros álmai	86
Az elköszöntenek	88
A gyűjtögető	90
Ólomsúlyok	92
Három király	100
Ikarosz	101

Klasszikus torzó	102
Szobor	103
A lyukas szobor	105
Léda elbocsát	107
A szerelem salakja	109
Aki elfut a Nap elől	111
A kávéház teraszán	113
Az izotóplabor várótermében	114
A végső szerető	116
Édesanyám, gyűjts világot	118
A vendég	121
Hideg van	122
Obsit	123
Egy versre	125
Beszéd a világ költőihöz	128
Ami még hátravan	131
Elmegyek meghalni	133

10633/20

Kalota Művészeti Alapítvány

Napkút Kiadó Kft.

1027 Budapest, Fazekas u. 10–14.

Telefon: (1) 787-5889

Mobil: (70) 617-8231

E-mail: napkut@gmail.com

Honlap: www.napkut.hu

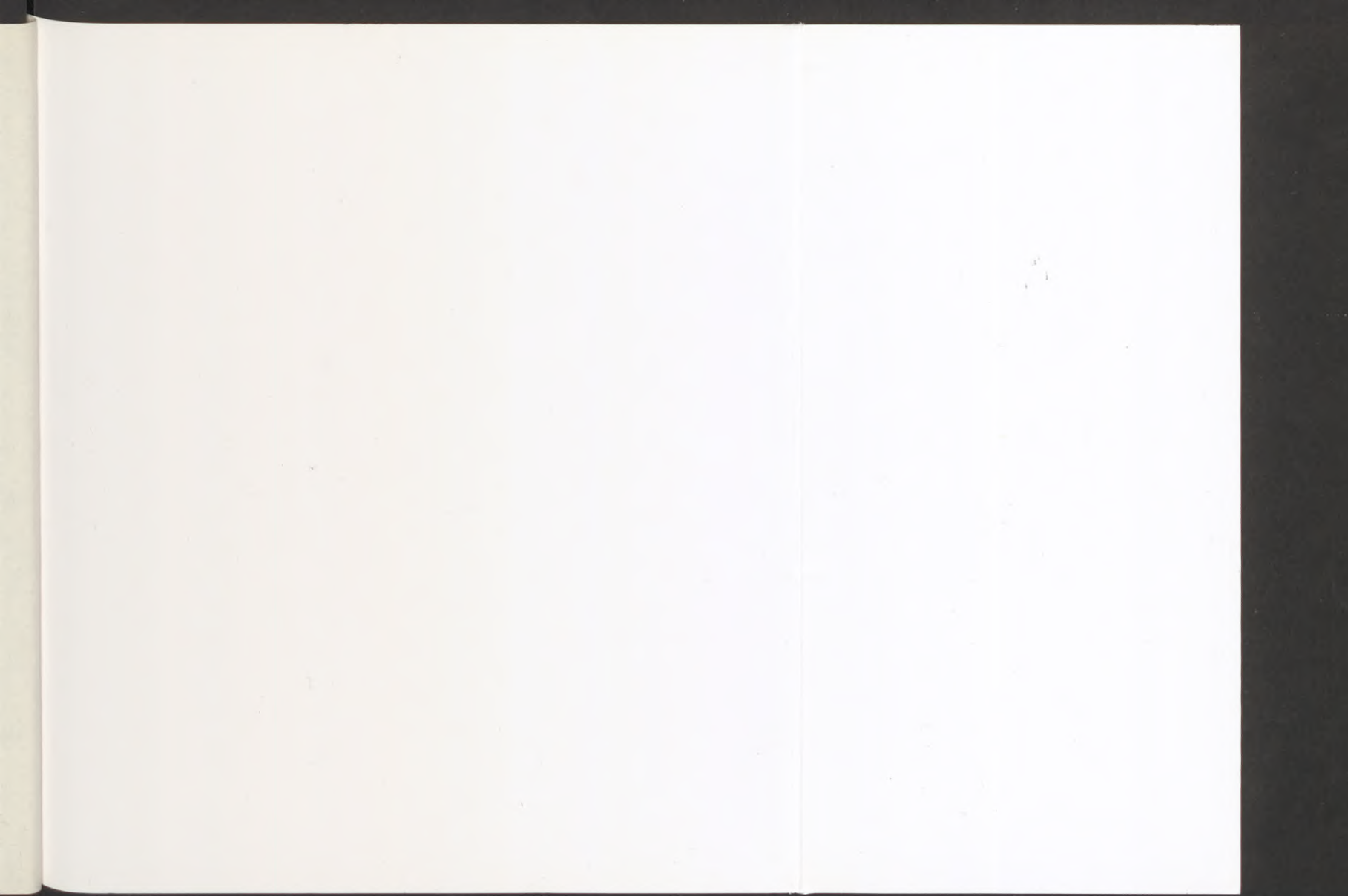
Szerkesztő: Sütő Csaba András

Tördelőszerkesztő: Szondi Bence

Borítófotó: pixabay.com

Nyomdai kivitelezés: Érdi Rózsa Nyomda

ISBN 978 963 263 900 0

Győri Lászlónak ez a tizedik verseskötete.

A Napkút Kiadónál jelent meg *A tisztaság akarása* (2012) és a *Fordított pohár* (2016).

1990 Ft

Győri László legújabb verseskötetét tartja kézben az Olvasó. A kötet folytatása, egyben újabb állomása az eddigieknek. Győri költészetében most is egybeolvad, eggyé szervesül hagyomány és modernség, részletgazdagság és elvonatkoztatás, környezetünk tárgyyszerű leltárba vétele és intellektuális át-lényegítése-elemelése, líraiság és gondolatiság, játékosság és komorság, kezdet és vég. Talán a mindezt átszövő ironia is oka, hogy – Dérczy Péter szavaival „igazán szerethető is ez a költészet. Leülsz, elkezded olvasni egy versét, aztán egy másikat, egy harmadikat, s a végén már olyan, mintha egy közeli baráttal dumálgatnál egyszerű dolgokról, nem cifrázva, néha a szavakat sem válogatva. Pedig az egyszerűség mögött mindig nagyon komoly dolgokról esik szó...”

Győri László legújabb verseskötetét tartja kézben az Olvasó. A kötet folytatása, egyben újabb állomása az eddigieknek. Győri költészetében most is egybeolvad, eggyé szervesül hagyomány és modernség, részletgazdagság és elvonatkoztatás, környezetünk tárgyszerű leltárba vétele és intellektuális át-lényegítése-elemelése, líraiság és gondolatiság, játékoság és komorság, kezdet és vég. Talán a mindezt átszövő irónia is oka, hogy – Dérczy Péter szavaival „igazán szerethető is ez a költészet. Leülsz, elkezded olvasni egy versét, aztán egy másikat, egy harmadikat, s a végén már olyan, mintha egy közeli barátal dumálgatnál egyszerű dolgokról, nem cifrázva, néha a szavakat sem válogatva. Pedig az egyszerűség mögött mindig nagyon komoly dolgokról esik szó...”

GXYǒRILÀSZNLO'SZAKAI HIÍD